

Det Kongelige
Kunnskapsdepartementet

Deres ref: 18/6637-2

Vår ref: 49/2019

15.09.2019

INNSPILL TIL STORTINGSMELDING OM ARBEIDSRELEVANS I HØYERE UTDANNING

Norges Farmaceutiske Forening (Farmaceutene) takker for anledningen til å gi innspill, og har i hovedsak innspill til spørsmål 1.

1) Hovedutfordringer som bør omtales i meldingen

Innspillinvitasjonen identifiserer, etter Farmaceutenes mening, aktuelle sentrale utfordringer knyttet til arbeidsrelevans i høyere utdanning. Vi har imidlertid også noen tilføyelser:

- En høyere utdannings kompetanse skal dekke flere ulike arbeidsplasser

En utfordring som også bør tas i betraktning, er at kompetansen man får etter endt høyere utdanning åpner opp for mange ulike arbeidsmuligheter- i større grad enn for yrkesfaglige utdannelse. Hva som er kompetansebehovet for en høyere utdanning må derfor vurderes ut i flere ulike relevante jobbalternativer/arbeidsplasser – ikke bare de tradisjonelle.

Farmasøyter (bachelor- og masterfarmasøyter) har for eksempel etter endt utdanning muligheter til å jobbe blant annet i kommunehelsetjenesten, på apotek, i legemiddelindustrien, i offentlig forvaltning og på sykehusavdelinger. Til dels svært ulike arbeidsplasser, som har behov for og benytter til dels ulike elementer i farmasøytens legemiddelkompetanse.

- Teknologi/digitalisering fører til oppgaveglidning

Innen helsevesenet etterstrebes det å utføre oppgaver på Laveste Effektive Omsorgs Nivå (LEON-prinsippet). Teknologisk fremdrift (eksempelvis velferdsteknologi) og digitalisering fører derfor på mange områder til oppgaveglidninger- gjerne til fra høyere til lavere utdanningsnivå. Det er da viktig at utdanningsinstitusjonene for høyere utdanning er i forkant og ser mulighetene, i tillegg til utfordringene, ved (fremtidig) overføring av oppgaver

til lavere (omsorgs)nivå. Dette slik at studentene kan overføre holdninger om muligheter til sine praksisplasser.

- **Lav utdanningskapasitet kan kreve ekstra kvalitetssikring av praksisveiledere**

Det er viktig at man i en arbeidsrelevansmelding også ser på utdanningskapasitet. Dersom norsk arbeidsliv har behov for en type kompetanse som norsk utdanningskapasitet ikke dekker godt nok må arbeidslivet benytte seg av arbeidsimport. Norske utdanningsinstitusjoner gir kompetanse på norske lover og retningslinjer. Lav utdanningskapasitet og for eksempel høy grad av arbeidsimport vil kunne føre til en forringelse av arbeidsplassers kompetanse på nasjonale retningslinjer - og praksisveiledere bør da særlig kvalitetssikres.

I Norge har for eksempel utdanningskapasiteten for farmasøyter i en årrekke vært for lav, og det er til enhver tid minst 150 ledige farmasøytstillinger. Dette trass i at alle utdanningsinstitusjonene for farmasi i Norge har signalisert at de kan utvide kapasiteten. Senter for farmasi i Bergen er per i dag heller ikke blitt fullfinansiert – trass i at en full finansiering vil kunne gi utvidet kapasitet - for dekke blant annet regionale behov for farmasøyter.

Som et resultat av dette er man avhengig av arbeidsimport av farmasøyter. I 2018 var litt over 30% av alle autoriserte farmasøyter i Norge utenlandske- hovedsakelig fra Europa.. Dette er dyktige farmasøyter, men en så høy andel av arbeidsimport stiller store krav til arbeidsplassene til opplæring i nasjonale retningslinjer. Arbeidsplasser der også studenter har sin praksisplass. Per i dag stilles det ikke annet krav til praksisveileder i apotek enn at vedkommende minimum har en master i farmasi.

Når det gjelder den nasjonale utdanningskapasiteten til farmasøyter stiller vi i Farmaceutene spørsmål om et rikt land som Norge lever opp til FNs bærekraftsmål for utdanning når nasjonen baserer seg på å importere personer som har hele sin skolegang og utdanning fra land med vesentlig dårligere BNP enn Norge.

Med vennlig hilsen
for Norges Farmaceutiske Forening

Rønnaug Larsen
Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

Norges Farmaceutiske Forening arbeider for riktig legemiddelbruk og for en høy faglig og yrkesetisk standard blant våre rundt 4300 medlemmer. Farmasøyter er den gruppen autorisert helsepersonell med bredest ekspertise på legemidler. Vår legemiddelfaglige kompetanse dekker hele spennet fra forskning via produksjon, distribusjon og til klinisk bruk av legemidler